

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς για την Κυριακή των Μυροφόρων

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

Λόγος Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά εις την Κυριακήν των Μυροφόρων

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀνανέωσις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, εἶναι ἀναζώωσις καὶ ἀνάπλασις καὶ ἐπάνοδος πρὸς τὴν ἀθάνατη ζωὴ τοῦ πρώτου Ἀδάμ πού καταβροχθίσθηκε ἀπὸ τὸν θάνατο λόγω τῆς ἁμαρτίας καὶ διὰ τοῦ θανάτου ἐπαλινδρόμησε πρὸς τὴν γῆ ἀπὸ τὴν ὁποία ἐπλάσθηκε. Ὅπως λοιπὸν ἐκεῖνον στήν ἀρχὴ δέν τὸν εἶδε κανεὶς ἄνθρωπος νὰ πλάττεται καὶ παίρνη ζωὴ, ἀφοῦ δέν ὑπῆρχε κανεὶς ἄνθρωπος ἐκείνη τὴν ὥρα, μετὰ δέ τὴν λῆψι τῆς πνοῆς ζωῆς μέ θεῖο ἐμφύσημα πρώτη ἀπὸ ὅλους τὸν εἶδε μίαν γυναῖκα, διότι μετὰ αὐτόν πρῶτος ἄνθρωπος ἦταν ἡ Εὐὰ· ἔτσι τὸν δεῦτερο Ἀδάμ, δηλαδή τὸν Κύριο, ὅταν ἀνίστατο ἀπὸ τοὺς νεκρούς, κανεὶς ἄνθρωπος δέν τὸν εἶδε, ἀφοῦ δέν παρευρισκόταν κανεὶς δικός του καὶ οἱ στρατιῶτες πού ἐφύλασσαν τό μνημα ταραγμένοι ἀπὸ τὸν φόβο εἶχαν γίνει σάν νεκροί, μετὰ δέ τὴν ἀνάστασι πρώτη ἀπὸ ὅλους τὸν εἶδε μίαν γυναῖκα, ὅπως ἀκούσαμε νὰ εὐαγγελίζεται σήμερα ὁ Μάρκος· διότι, λέγει, «ὅταν ὁ

Ἰησοῦς ἀναστήθηκε τό πρωί τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, παρουσιάσθηκε πρῶτα στή Μαρία τή Μαγδαληνή».

Φαίνεται βέβαια σαφῶς ὅτι ὁ εὐαγγελιστής εἶπε καί τήν ὥρα κατά τήν ὁποία ἀναστήθηκε ὁ Κύριος, δηλαδή πρωί, καί ὅτι παρουσιάσθηκε πρῶτα στή Μαρία τή Μαγδαληνή καί ὅτι ἐφάνηκε ἀκριβῶς τήν ὥρα τῆς ἀναστάσεως. Δέν λέγει ὅμως ἔτσι, ὅπως θά φανῇ ἂν ἐξετάσωμε προσεκτικώτερα τά πράγματα. διότι λίγο παραπάνω καί αὐτός σέ συμφωνία μέ τούς ἄλλους εὐαγγελιστάς λέγει ὅτι αὕτη ἡ Μαρία ἦλθε καί προηγουμένως μαζί μέ τίς ἄλλες Μυροφόρες στόν τάφο, καί ἀφοῦ τόν εἶδε ἀδειανό ἀπῆλθε. Ὡστε ὁ Κύριος ἀναστήθηκε πολύ ἐνωρίτερα ἀπό τό πρωί πού τόν εἶδε. Ἐπισημαίνοντας δέ καί τήν ὥρα ἐκείνη, δέν εἶπε ἀπλῶς πρωί, ὅπως ἐδῶ, ἀλλά πολύ πρωί. ἐπομένως ὡς ἀνατολή ἡλίου ἐκεῖ ἐννοεῖ τό ἀμυδρό φῶς πού προτρέχει στόν ὀρίζοντα, τό ὁποῖο δηλώνοντας καί ὁ Ἰωάννης λέγει ὅτι ἦλθε τό πρωί, ὅταν ἀκόμη ἦταν σκοτεινά ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή στό μνημεῖο καί εἶδε τήν πέτρα σηκωμένη ἀπό τό μνημεῖο.

Δέν ἦλθε δέ μόνο πρός τό μνῆμα τότε αὕτη, κατά τόν Ἰωάννη, ἀλλά καί ἀπομακρύνθηκε ἀπό τό μνῆμα, χωρίς νά ἰδῇ τόν Κύριο ἀκόμη. Τρέχει κι' ἔρχεται πρός τόν Πέτρο καί τόν Ἰωάννη, καί ἀναγγέλει ὅχι ὅτι ἀναστήθηκε ὁ Κύριος, ἀλλ' ὅτι μεταφέρθηκε ἀπό τόν τάφο, ὥστε δέν ἐγνώριζε ἀκόμη τήν ἀνάστασι. Ἐπομένως ὁ Κύριος ἐμφανίσθηκε στή Μαρία ὅχι ἐντελῶς πρώτη, ἀλλά μετά τήν πλήρη ἔλευσι τῆς ἡμέρας. Ὑπάρχει λοιπόν κάτι πού ἀναφέρεται συνεσκιασμένως ἀπό τούς εὐαγγελιστάς, τό ὁποῖο θ' ἀποκαλύψω πρός τήν ἀγάπη σας.

Πραγματικά τό εὐαγγέλιο τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου πρώτη ἀπό ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅπως ἦταν σωστό καί δίκαιο, ἐδέχθηκε ἀπό τόν Κύριο ἡ Θεοτόκος καί αὕτη εἶδε πρὶν ἀπό ὅλους τόν ἀναστάντα καί ἀπήλαυσε τή θεία ὁμιλία του, καί ὅχι μόνο τόν εἶδε μέ τούς ὀφθαλμούς της καί ἔγινε αὐτήκοος αὐτοῦ, ἀλλά καί πρώτη καί μόνη ἤγγιξε τά ἄχραντα πόδια του, ἔστω καί ἂν οἱ εὐαγγελισταί δέν τά λέγουν φανερά ὅλα αὐτά, μή θέλοντας νά προσαγάγουν ὡς μάρτυρα τήν μητέρα, γιά νά μήν δώσουν ἀφορμή ὑποψίας στούς ἀπίστους. Ἐπειδή δέ τώρα ἐμεῖς μέ τή χάρη τοῦ ἀναστάντος ὁμιλοῦμε πρός πιστούς καί ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐορτῆς ἀπαιτεῖ ἐπείγουσα διευκρίνησι τῶν σχετικῶν μέ τίς Μυροφόρες, μέ τήν ἄδεια αὐτοῦ πού εἶπε «δέν ὑπάρχει κρυφό πού δέν θά γίνη φανερό», θά τό φανερώσωμε καί τοῦτο.

Λοιπόν Μυροφόρες εἶναι οἱ γυναῖκες πού ἀκολουθοῦσαν τόν Κύριο μαζί μέ τήν Μητέρα του, ἔμειναν μαζί της κατά τήν ὥρα τοῦ σωτηριώδους πάθους καί ἐφρόντισαν νά ἀλείψουν μέ μῦρα τό σῶμα τοῦ Κυρίου. Ὄταν δηλαδή ὁ Ἰωσήφ καί ὁ Νικόδημος ἐζήτησαν καί ἔλαβαν ἀπό τόν Πιλᾶτο τό δεσποτικό σῶμα, τό κατέβασαν ἀπό τόν σταυρό, τό περιέβαλαν σέ σινδόνια μαζί μέ ἐκλεκτά ἀρώματα, τό ἐτοποθέτησαν σέ λαξευτό μνημεῖο, καί ἔβαλαν μεγάλη πέτρα ἐπάνω στή θύρα

τοῦ μνημείου, παρευρίσκονταν θεωρώντας κατά τόν εὐαγγελιστή Μάρκο ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνή καί ἡ ἄλλη Μαρία πού ἐκαθόταν ἀπέναντι τοῦ τάφου. Μέ τήν φράσι καί ἡ ἄλλη Μαρία ἐννοοῦσε ὅπωςδήποτε τήν Θεομήτορα.διότι αὕτη ἐλεγόταν μητέρα καί τοῦ Ἰακώβου καί τοῦ Ἰωσή, πού ἦσαν ἀπό τόν Ἰωσήφ τόν Μνήστορα. Δέν παρευρίσκονταν μόνο αὐτές παρατηρώντας, ὅταν ἐνταφιαζόταν ὁ Κύριος, ἀλλά καί ἄλλες γυναῖκες, ὅπως ἱστορήσε ὁ Λουκᾶς γράφοντας.«παρακολουθώντας κάποιες γυναῖκες πού εἶχαν ἔλθει μαζί του ἀπό τήν Γαλιλαία, εἶδαν τό μνημεῖο καί τήν σ' αὐτό τοποθέτησι τοῦ σώματός του. ἦσαν ἡ Μαγδαληνή Μαρία καί ἡ Ἰωάννα καί ἡ Μαρία τοῦ Ἰακώβου καί οἱ ἄλλες μαζί τους».

Ἀφοῦ δέ ἐπέστρεψαν, λέγει, ἀγόρασαν ἀρώματα καί μῦρα.διότι δέν εἶχαν καταλάβει ἀκριβῶς ὅτι αὐτός εἶναι ἀληθινά ἡ ὁσμή τῆς ζωῆς γιά ἐκείνους πού τόν πλησιάζουν μέ πίστι, ὅπως ὁσμή θανάτου καταλαμβάνει τούς ἕως τό τέλος ἀπειθεῖς, καί ἡ ὁσμή τῶν ἐνδυμάτων του, δηλαδή τοῦ ἰδίου τοῦ σώματος, εἶναι ἀνωτέρα ἀπό ὅλα τά ἀρώματα καί τό ὄνομά του εἶναι μῦρο χυμένο, μέ τό ὁποῖο ἐγέμισε θεία εὐωδία τήν οἰκουμένη. Ἐτοιμάζουν λοιπόν μῦρα καί ἀρώματα, ἀφ' ἐνός μέν πρός τιμήν τοῦ νεκροῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ γιά παρηγοριά ἀπό τή δυσωδία τοῦ σώματος, ὅταν θά ἔλειωνε, βοηθώντας μέ τήν ἀλοιφή των τούς ἐπιθυμοῦντας νά παραμένουν δίπλα.

Ἀφοῦ λοιπόν ἐτοίμασαν τά μῦρα καί τά ἀρώματα, κατά τήν ἐντολή τό Σάββατο ἡσύχασαν.διότι δέν εἶχαν καταλάβει ἀκόμη τά ἀληθινά σάββατα, οὔτε εἶχαν γνωρίσει καλά τό εὐλογημένο ἐκεῖνο σάββατο πού μεταφέρει τή φύσι τους ἀπό τά βάραθρα τοῦ ἅδη στό ὀλόφωτο καί θεῖο καί οὐράνιο ὕψος. «Τήν πρώτη τῆς ἐβδομάδος, ὄρθρο βαθύ», ὅπως λέγει ὁ Λουκᾶς, «ἦλθαν στό μνημα, φέροντας τά ἀρώματα πού ἐτοίμασαν».ὁ δέ Ματθαῖος λέγει, «ἀργά τό Σάββατο, ξημερώνοντας τήν πρώτη τῆς ἐβδομάδος» καί ὅτι οἱ προσελθοῦσες εἶναι δύο.ὁ Ἰωάννης «τό πρωί, ἐνῶ ἦταν ἀκόμη σκοτεινά», καί ὅτι μιά εἶναι ἡ προσελθοῦσα, Μαρία ἡ Μαγδαληνή.ὁ δέ Μάρκος «πολύ πρωί τῆς πρώτης τῆς ἐβδομάδος» καί ὅτι τρεῖς εἶναι οἱ προσελθοῦσες.

Πρώτη λοιπόν τῆς ἐβδομάδος λέγουν ὅλοι οἱ εὐαγγελισταί τήν Κυριακή. Ἀργά τό Σάββατο, ὄρθρο βαθύ, πολύ πρωί καί πρωί σκοτεινά ἀκόμη, ὀνομάζουν τόν χρόνο γύρω ἀπό τόν ὄρθρο, ἀνάμικτο ἀπό φῶς καί σκότος.αὐτός ὁ χρόνος εἶναι, ἀφοῦ ἀρχίζει νά αὐγάζει τό ἀνατολικό μέρος τοῦ ὀρίζοντος πού προκαταγγέλλει τήν ἡμέρα. Μπορεῖ δέ κανεῖς παρατηρώντας ἀπό μακριά, πρός αὐτό, νά τό ἰδῇ νά ἀρχίζη νά χρωματίζεται ἀπό φῶς γύρω ἀπό τήν ἐνάτη ὥρα τῆς νυκτός, ὥστε ἕως τήν πλήρη ἡμέρα νά ὑπολείπωνται τρεῖς ὥρες.

Φαίνονται βέβαια νά διαφωνοῦν κάπως οἱ εὐαγγελισταί μεταξύ τους τόσο γιά τήν ὥρα, ὅσο καί γιά τόν ἀριθμό τῶν γυναικῶν, ἐπειδή, ὅπως εἶπα, οἱ Μυροφόρες ἦσαν

πολλές, καί ἦλθαν στόν τάφο ὄχι μιά φορά, ἀλλά καί δύο καί τρεῖς φορές, συντροφιά μέν, ἀλλ' ὄχι οἱ ἴδιες, καί κατὰ τόν ὄρθρο μέν ὅλες, ἀλλ' ὄχι τόν ἴδιο χρόνο ἀκριβῶς, ἡ δέ Μαγδαληνή ἦλθε πάλι μόνη της καί ἔμεινε περισσότερο. Κάθε εὐαγγελιστής λοιπόν ἀναφέρει μιά προέλευσι μερικῶν καί παραλείπει τίς ἄλλες. Ὅπως δέ ἐγώ ὑπολογίζω καί συνάγω ἀπό ὅλους τούς εὐαγγελιστάς, σύμφωνα μέ ὅσα εἶπα προηγουμένως, πρώτη ἀπό ὅλες ἦλθε στόν τάφο τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἡ Θεοτόκος, ἔχοντας μαζί τήν Μαγδαληνή Μαρία. Τοῦτο κυρίως τό συμπεραίνω ἀπό τόν εὐαγγελιστή Ματθαῖο. Διότι, λέγει, «ἦλθε ἡ Μαγδαληνή Μαρία καί ἡ ἄλλη Μαρία», πού ἦταν ὅπωςδήποτε ἡ Θεομήτωρ, γιά νά ἰδοῦν τόν τάφο. Καί ἰδοῦ ἔγινε μέγας σεισμός. διότι ἄγγελος Κυρίου, ἀφοῦ κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό, προσῆλθε, ἀπεκύλισε τήν πέτρα ἀπό τήν θύρα τοῦ μνημείου κι' ἐκαθόταν ἐπάνω σ' αὐτήν. ἦταν δέ ἡ μορφή του σάν ἀστραπή καί τό ἔνδυμά του λευκό σάν τό χιόνι, ἀπό τόν φόβο δέ ἐμπρός του ἐταράχθηκαν οἱ φύλακες κι' ἔγιναν σάν νεκροί".

Ὅλες λοιπόν οἱ ἄλλες γυναῖκες ἦλθαν μετά τό σεισμό καί τήν φυγή τῶν φυλάκων, κι' εὗρηκαν τόν τάφο ἀνοιγμένο καί τήν πέτρα ἀποκυλισμένη. ἡ δέ Παρθενομήτωρ ἔφθανε τή στιγμή πού ἐγινόταν ὁ σεισμός, ἀποκυλίσθηκε ἡ πέτρα καί ἀνοιγόταν ὁ τάφος καί οἱ φύλακες ἦσαν παρόντες, ἄν καί συγκλονισμένοι ἀπό τόν φόβο. γι' αὐτό μετά τόν σεισμό αὐτοί ἀνασηκώθηκαν καί ἐκύτταξαν ἀμέσως νά φύγουν, ἐνῶ ἡ Θεομήτωρ ἐντρυφοῦσε στή θέα. Ἐγώ πάντως νομίζω ὅτι γι' αὐτήν πρώτη ἀνοίχθηκε ὁ ζωηφόρος ἐκεῖνος τάφος (διότι γι' αὐτήν πρώτη καί δι' αὐτῆς ἔχουν ἀνοίχθῃ σ' ἐμᾶς ὅλα, ὅσα εἶναι ἐπάνω στόν οὐρανό καί κάτω στή γῆ) καί ὅτι γι' αὐτήν ἀστραπτε ἔτσι ὁ ἄγγελος, ὥστε, ἄν καί ἡ ὥρα ἦταν ἀκόμη σκοτεινή, αὐτή μέ τό πλούσιο φῶς τοῦ ἀγγέλου ὄχι μόνο νά ἰδῇ τόν τάφο κενό, ἀλλά καί τά ἐντάφια νά εἶναι τακτοποιημένα καί πολυτρόπως νά μαρτυροῦν τήν ἔγερσι τοῦ ἐνταφιασθέντος.

Ἦταν δέ προφανῶς ὁ εὐαγγελιστής ἄγγελος ὁ ἴδιος ὁ Γαβριήλ. Διότι μόλις τήν εἶδε αὐτός νά σπεύδῃ πρός τόν τάφο, αὐτός πού παλαιότερα τῆς εἶχε εἰπεῖ, «μή φοβῆσαι, Μαρία, διότι εὗρηκες χάρι ἀπό τόν Θεό», σπεύδει καί τώρα καί κατεβαίνει νά εἰπῇ τό ἴδιο πάλι στήν ἀειπάρθενο καί νά ἀναγγείλῃ τήν ἀπό τούς νεκρούς ἀνάστασι τοῦ γεννηθέντος ἀπό αὐτήν ἀσπόρως, νά σηκώσῃ τήν πέτρα, νά ὑποδείξῃ τόν κενό τάφο καί τά ἐντάφια, κι' ἔτσι νά ἐπιβεβαιώσῃ τήν καλή ἀγγελία. Διότι, λέγει, «ἀποκρινόμενος ὁ ἄγγελος, εἶπε στίς γυναῖκες. μή φοβῆσθε ἐσεῖς, ζητεῖτε τόν Ἰησοῦ, τόν ἐσταυρωμένο; ἀναστήθηκε. ἰδοῦ ὁ τόπος ὅπου ἐκοιτόταν ὁ Κύριος». Ἐάν, λέγει, βλέπετε τούς φύλακες συγκλονισμένους ἀπό τόν φόβο, ἀλλά ἐσεῖς νά μήν φοβῆσθε. διότι γνωρίζω ὅτι ζητεῖτε Ἰησοῦν τόν ἐσταυρωμένο. ἐσηκώθηκε, δέν εἶναι ἐδῶ. Διότι αὐτός, ὄχι μόνο εἶναι ἀκράτητος ἀπό τοῦ ἁδῆ καί τοῦ θανάτου καί τοῦ τάφου τά κλεῖστρα καί τούς μοχλοῦς καί τίς σφραγίδες, ἀλλ' εἶναι καί κύριος τῶν ἀθανάτων καί οὐρανίων ἀγγέλων μας καί

μόνος αυτός είναι Κύριος τοῦ σύμπαντος.«ιδέτε», λέγει, «τόν τόπον ὅπου ἔκοιτόταν ὁ Κύριος καί πηγαίνετε γρήγορα νά εἰπῆτε στούς μαθητάς του ὅτι ἀναστήθηκε ἀπό τούς νεκρούς».

«Ἀφοῦ δέ ἐξῆλθαν», λέγει, «μέ φόβο καί χαρά μεγάλη». Ἐγώ νομίζω πάλι ὅτι τόν μέν φόβο ἔχει ἀκόμη ἡ Μαγδαληνή Μαρία καί οἱ ἄλλες γυναῖκες πού εἶχαν ἔλθει ἕως τότε μαζί (διότι αὐτές δέν κατενόησαν τήν σημασία τῶν λόγων τοῦ ἀγγέλου οὔτε μπόρεσαν νά συλλάβουν τελείως τό φῶς, ὥστε νά ἰδοῦν καί μάθουν ἀκριβῶς), ἐνῶ ἡ Θεομήτωρ ἀπέκτησε τή μεγάλη χαρά, διότι κατενόησε τά λόγια τοῦ ἀγγέλου καί παραδόθηκε ὁλόκληρη στό φῶς, ὡς τελείως καθαρά καί θείως χαριτωμένη, ἐγνώρισε μέ ὅλα αὐτά τήν ἀλήθεια κι' ἐπίστευσε στόν ἀρχάγγελο, ἐπειδή αὐτός ἀπό πολύν καιρό τῆς ἐφάνηκε διά τῶν ἔργων ἀξιόπιστος. Πῶς ἄλλωστε, ἀφοῦ ἦταν παροῦσα στά γεγονότα ἡ θεόσοφος Παρθένος, δέν θά κατανοοῦσε τό συμβάν, ἀφοῦ δηλαδή εἶδε σεισμό, καί μάλιστα μεγάλο, ἄγγελο νά κατέρχεται ἀπό τόν οὐρανό, καί μάλιστα ἀστραποβόλο, τή νέκρωσι τῶν φυλάκων καί τοῦ λίθου τήν μετάθεσι, τήν κένωσι τοῦ τάφου καί τό μέγα θαῦμα τῶν ἐνταφίων, πού ἦσαν ἅλυτα καί συγκρατημένα μέ σμύρνα καί ἀλόη καί συγχρόνως ἐφαίνονταν ἀδειανά ἀπό τό σῶμα, καί ἐπὶ πλέον ἀφοῦ ἔλαβε τήν χαρμόσυνη πρὸς αὐτήν θέα καί ἀγγελία τοῦ ἀγγέλου; Ὅταν δέ ἐξῆλθαν μετὰ τόν εὐαγγελισμό τοῦτον, ἡ μέν Μαγδαληνή Μαρία, σάν νά μήν ἄκουσε κἄν τόν ἄγγελο, ἀφοῦ ἄλλωστε οὔτε ἐκεῖνος ὠμίλησε γι' αὐτήν, διαπιστώνει μόνο τήν κένωσι τοῦ τάφου, χωρίς νά ἀναφέρει καθόλου τά ἐντάφια.καί τρέχει πρὸς τόν Σίμωνα Πέτρο καί τόν ἄλλο μαθητή, ὅπως λέγει ὁ Ἰωάννης.

Ἡ δέ Θεομήτωρ Παρθένος, συνοδευομένη ἀπό ἄλλες γυναῖκες, ἐπανερχόταν πάλι ἐκεῖ ἀπό ὅπου ἦλθε.καί ἰδού, ὅπως λέγει ὁ Ματθαῖος «ὁ Ἰησοῦς τίς συνάντησε λέγοντας, χαίρεται». Βλέπετε ὅτι καί πρὶν ἀπό τήν Μαγδαληνή Μαρία ἡ Θεομήτωρ εἶδε αὐτόν πού γιά τήν σωτηρία μας ἔπαθε σαρκικά καί ἐτάφηκε καί ἀναστήθηκε; «Αὐτές δέ», λέγει, «προσῆλθαν, ἔπιασαν τά πόδια του καί τόν προσκύνησαν». Ὅπως δέ, ὅταν ἡ Θεοτόκος ἄκουσε τό εὐαγγέλιο τῆς ἀναστάσεως μαζί μέ τήν Μαγδαληνή Μαρία ἀπό τόν ἄγγελο, μόνο αὐτή κατάλαβε τή σημασία τῶν λόγων, ἔτσι καί μαζί μέ τίς ἄλλες γυναῖκες, ὅταν συνάντησε τόν Υἱό καί Θεό, πρώτη ἀπό ὅλες τίς ἄλλες εἶδε καί ἀναγνώρισε τόν ἀναστάντα καί προσκίπτοντας ἔπιασε τά πόδια του κι' ἔγινε ἀπόστολός του πρὸς τούς Ἀποστόλους.

Ὅτι δέ ἡ Μαγδαληνή Μαρία δέν ἦταν μαζί μέ τήν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἐπιστρέφοντας ἀπό τόν τάφο τήν συνάντησε καί τῆς παρουσιάσθηκε καί τῆς ὠμίλησε ὁ Κύριος, διδασκόμαστε ἀπό τόν Ἰωάννη. διότι, λέγει, «τρέχει αὐτή πρὸς τόν Σίμωνα Πέτρο καί πρὸς τόν ἄλλο μαθητή, τόν ὁποῖο ἀγαποῦσε ὁ Ἰησοῦς, καί λέγει σ' αὐτούς, ἐσήκωσαν τόν Κύριο ἀπό τό μνήμα καί δέν γνωρίζομε πού τόν

έτοποθέτησαν». Πώς τάχα, αν τον είδε και τον άγγισε μέ τά χέρια της και τον άκουσε νά όμιλῃ, θά έλεγε τέτοια πράγματα, ότι τον έσήκωσαν και τον μετέθεσαν, πού όμως, δέν γνωρίζομε; Άλλά μετά τό δρόμο του Πέτρου και του Ίωάννη πρός τον τάφο και την εκεί θέα των σινδονιών και την έπιστροφή, λέγει, «ή δέ Μαρία έστεκόταν κόντα στό μνημείο έξω κλαίοντας».

Βλέπετε ότι όχι μόνο δέν τον είχε ιδεί άκόμη, άλλ' ούτε καν είχε πληροφορηθῃ σχετικά; Και όταν δέ την έρώτησαν οί παρουσιασθέντες άγγελοι, γυναίκα, «γιατί κλαίεις», εκείνη πάλι αποκρίνεται σάν για νεκρό. Καθώς δέ έστράφηκε και είδε τον Ίησοῦ, ούτε τότε δέν έκατάλαβε, αλλά έρωτωμένη από αυτόν, τί κλαίει, άπαντά παρόμοια, έως ότου εκείνος, καλώντας την όνομαστικά, παρουσίασε τον έαυτό του ζωντανό. Τότε λοιπόν προσπίπτοντας και αυτή και ζητώντας νά προσφέρῃ τον άσπασμό στά πόδια εκείνου, άκουσε από αυτόν τίς λέξεις, «μή μ' έγγίξης». Από αυτό μαθαίνομε ότι, όταν προηγουμένως έφάνηκε στή μητέρα και στίς γυναίκες πού ἦσαν μαζί, μόνο σ' αυτήν επέτρεψε νά πιάσῃ τά πόδια του, αν και ο Ματθαῖος αποδίδει τοῦτο και στίς άλλες γυναίκες, μή θέλοντας για την αίτία πού είπαμε στην άρχή νά προβάλλῃ φανερά την μητέρα στό θέμα αυτό.

Άφοῦ δέ πρώτη ἦλθε στον τάφο ἡ αειπάρθενος Μαρία και πρώτη έδέχθηκε τό μήνυμα τῆς αναστάσεως, ἔπειτα ἦλθαν πολλές μαζί, είδαν και εκείνες την πέτρα αποκυλισμένη και άκουσαν τούς άγγέλους, πού έπιστρέφοντας μέ τό άκουσμα αυτό και την θέα έχωρίσθηκαν. Άλλες, όπως λέγει ο Μάρκος, «έφυγαν από τό μνημα, κυριαρχημένες από φόβο και έκστασι και δέν είπαν σέ κανένα τίποτε, διότι έφοβοῦνταν». Άλλες άκολουθήσαν την Μητέρα του Κυρίου, και αυτές ἦσαν πού επέτυχαν την θέα και συνομιλία του Δεσπότη. Ἡ δέ Μαγδαληνή επῆγε στον Πέτρο και τον Ίωάννη, μαζί μέ τούς όποιους έρχεται πάλι μόνη στον τάφο.όταν δέ εκείνοι αναχώρησαν, αυτή παραμένοντας άξιώνεται τῆς δεσποτικῆς θέας, στέλλεται και αυτή πρός τούς Άποστόλους και έρχεται πάλι πρός αυτούς, για ν' άπαγγείλῃ σέ όλους, όπως λέγει ο Ίωάννης, «ότι είδε τον Κύριο, πού είπε σ' αυτήν αυτά». Αὐτή λοιπόν ἡ θέα λέγει και ο Μάρκος ότι έγινε πρωί, δηλαδή κατά την πλήρη άρχή τῆς ἡμέρας, άφοῦ έπέρασε όλος ο ὄρθρος, αλλά δέν ίσχυρίζεται ότι τότε έγινε ἡ ανάστασις του Κυρίου ἢ ἡ πρώτη εμφάνισίς του.

Έχομε λοιπόν τά συμβάντα έξακριβωμένα και την από την άρχή ζητουμένη συμφωνία των τεσσάρων ευαγγελιστών ως πρός αυτά. Οί δέ μαθηταί κατά την ἡμέρα τῆς Άναστάσεως την ἴδια, ενώ άκουσαν από τίς Μυροφόρες και τον Πέτρο, καθώς και από τον Λουκά και τον Κλεόπα, ότι ο Κύριος ζῇ και έθεάθηκε από αυτές, άπίστησαν.γι' αυτό όνειδίζονται από αυτόν, όταν τούς έμφανίσθηκε ὕστερα, καθώς ἦσαν συναθροισμένοι μαζί. Όταν όμως παρέστησε τον έαυτό Του ζωντανό κατά πολλούς τρόπους και πολλές φορές, όχι μόνο έπίστευσαν όλοι, αλλά και

ἐκήρυξαν παντοῦ. «Ὁ λόγος τους ἐξηλθε σέ ὅλη τή γῆ καί τά ρήματά τους ἔφθασαν στά πέρατα τῆς οἰκουμένης», «ἐνῷ ὁ Κύριος συνεργοῦσε καί ἐβεβαίωνε τόν λόγο μέ τά συνοδευτικά θαύματα». Διότι τά θαύματα ἦσαν ἀναγκαιότατα, μέχρις ὅτου κηρυχθῇ ὁ λόγος σέ ὅλη τή γῆ. Ἀλλά χρειάζονται μέν σημεῖα καί τεράστια θαύματα πρός παράστασι καί βεβαίωσι τῆς ἀληθείας τοῦ κηρύγματος. χρειάζονται ὅμως σημεῖα, ἀλλ' ὄχι τεράστια πρός παράστασι αὐτῶν πού ὑποδέχθηκαν τόν λόγο, ἄν βεβαίως ἐπίστευσαν. Ποιά δηλαδή σημεῖα; Τά ἀπό τά ἔργα. «Δεῖξε μου», λέγει, «τήν πίστη σου ἀπό τά ἔργα σου», καί «ποιός εἶναι πιστός, ἅς δείξη τά ἔργα του ἀπό τήν καλή διαγωγή». Ποιός θά πιστεύσῃ πραγματικά ὅτι ἔχει διάνοια θεία καί ὑψηλή, καί θά ἐλέγαμε οὐράνια, ὅπως εἶναι ἡ εὐσέβεια, αὐτός πού ἐπιδίδεται σέ φαῦλα ἔργα καί εἶναι προσηλωμένος στή γῆ καί στά γήινα;

Δέν ὠφελεῖ τίποτε λοιπόν, ἀδελφοί, ἐάν λέγῃ κανεῖς ὅτι ἔχει θεία πίστι, δέν ἔχει ὅμως ἔργα κατάλληλα στήν πίστι. Τί ὠφέλησαν οἱ λαμπάδες τίς μωρές παρθένους, ἀφοῦ δέν εἶχαν ἔλαιο, δηλαδή τά ἔργα τῆς ἀγάπης καί τῆς συμπαθείας; Τί ὠφέλησε ἡ ἐπίκλησις τοῦ Ἀβραάμ σάν πατρός τόν πλούσιο ἐκεῖνον πού τηγανιζόταν στήν ἄσβεστη φλόγα ἐξ αἰτίας τῆς ἀσυμπαθείας πρός τόν Λάζαρο; Τί ὠφέλησε ἡ δῆθεν εὐπείθεια πρός τήν πρόσκλησι ἐκεῖνον τόν ἄνθρωπον πού δέν εἶχε ἀποκτήσει διά τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἔνδυμα κατάλληλο γιά τό θεῖο γάμο καί γιά τόν ἄφθαρτο ἐκεῖνο νυμφῶνα; Προσκληθῆκε μέν καί προσῆλθε, διότι ἐπίστευσε ὅπωςδήποτε, καί παρακάθησε μέ τούς ἁγίους ἐκείνους συνδαιτυμόνες, ἀλλ' ὅταν ἐξεσκεπάσθηκε καί καταισχύνηθηκε, ὡς ἐνδεδυμένος τήν φαυλότητα ἀπό τά ἥθη καί τίς πράξεις ἐδέθηκε ἀνηλεῶς χειροπόδαρά κι' ἐρρίφθηκε στή γέεννα τοῦ πυρός, ὅπου ἐπικρατεῖ ὁ κλαυθμός καί ὁ τρυγμός τῶν ὁδόντων.

Αὐτήν εἶθε νά μή τήν δοκιμάσῃ κανεῖς Χριστιανός, ἀλλ' ἐπιδεικνύοντας ὅλοι διαγωγή πρέπουσα στήν πίστι, νά εἰσέλθωμε στόν νυμφῶνα τῆς ἁφθαρτης εὐφροσύνης καί νά ζήσωμε αἰωνίως μαζί μέ τούς ἁγίους ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἡ κατοικία ὅλων τῶν εὐφραινομένων. Γένοιτο.